

Teataja

Kolmetas ja tallus:
Tallin, Suurturg nr. 16.
Kirjake abress:
Tall. Teataja, Tallinn.
Kõnetraat:
Kolmetaja — 285.
Kolmetus ja tallus — 281.
Kolmetaja kool: H. 12-1.
Kirjake kool: kella 8-1.

Teataja hinnad:
Postiga:
1 ku peale .. 75 marka
2 .. 150
3 .. 225
Ise tallustest ära viies:
1 ku peale .. 68 marka
2 .. 136
3 .. 204
Wähjamaale krus 100 mrl.
Abressi muutmise 10 mrl.

Reklama hinnad:
Reklama kühel 3 mrl. m/m
Esimene 5
Esimene kühedel 6
Kõrgaotim. kuulutusel 75%
obavamad.
Teatatakse, mis alla ühe kirja
tasu poega ja teavitamata jää-
wad, alal ei ole. Suuremad
kirjastused ja abetaste alust
tagasi, kui sellest marit taales.
Kirjastused pead loata kühel
nimi ja abress all olema.

Üksik nummer 3 marka.

Nr. 57.

Laupäeval, 11. märtsil 1922. aastal.

Ilmub igal üripäeval õhtul.

XIII aastaläht.

Riigikogu jättati eile eelarve arutamist ja võeti rida seaduseelnõusid 1. lugemisel was u.

Särgmine Riigikogu koosolek on teispäeval; päevakorras arupärimised. Täna algas maakondate liidu juhatusel koosolek. Rest- ja kutsesoolide juhatajate koosolek peetakse 27. märtsil Tallinnas. Wiljamüügist Wenemaal.

Udine Eesti kunstnikkude tööde näitus katwatsusel.

Ärupärimisel linna haridusosakonnas on otsustatud Peetri kuu Wabaduse platsil mahi wõtta ja Linda kuu ümber paigutada.

Soomes üheaastase wäeteenistuse seaduse wastu wõtmise sügiseni edasi lükatud.

Soomes sügisel uued walimised. Inglismaa toetab Denikini ja Wrangeli mehi.

Leedu otsib rahwastekidult abi Poola wastu.

Inglismaal lo kaut tulemas; 300.000 töölisi jääwad töötä.

Ameerika ühisriikides suur töölise-liit tekkimas
India rahwuslaste juht Ghandi areteeritakse.

Slowaakia nõuab autonoomiat.

Poola ei wõta wälise liidu majanduskonwergentsi osa.
Lõuna-Aafrika streiki tahetakse wägivalisega lõpetada.

Riigikogu.

Särgmine koosolek teispäeval kell 5 p. l. Päewakorras on 5 arupärimist.

Kommunistid pärimad koalitsuselt 1) mis katwetakse töötä töölise ülespärimise kindlustamiseks teha, 2) kas katwetakse elu-afeme saamist wõimaldada. Kommunistid nõuawad 500 milj. marka laenu elumajade ehitamiseks sel puhul ja 3) millal wabastatakse wangis olewad kommunistid.

Wefeiwawad sohtid pärimad aru riigiteenistuses olewate isikute spekulatsioonid kohta (Wenemaal) ja sohtialdemokraatid nõime mõistajit wõliaantud sohtade asjus.

Kool.

Rest- ja kutsesoolide juhatajate koosolek peetakse 27. märtsil ära.

Haridusministeeriumi kottädujel peetakse ära kõigi rest- ja kutsesoolide juhatajate koosolek 27. märtsil j. a. haridusministeeriumi ruumides. Koosoleku päewakorras on: 1) Koolinoorfoo waimline taapand, — refereerib Tallinna linna koolinõunik hra A. Kufs; 2) koolinoorfoo organisatsioonide korraldamine õpetajate ofawõtmisel; 3) eetilise distsipliini tõstmine koolis; 4) õpilastele mõistlikule meelelahutuse eest hoolitsemine; 5) nõudmised uute õpilaste wastuõtmisel koolidesse; 6) kontroll-kirjatööd kooliõpilastele; 7) minamaal-õpetawade muutmise; 8) kooliõpilaste uue korraldusega ühenduses olewad küsimused; 9) mitmesugused läbirääkimised. Abc.

Koolides ettetulewatest wähejuhtumistest teatamise korb.

Haridusministeerium on teinud kõikidele rest-, kuts- ja algkoolide juhatajatele kohuseks igast isearalilistest juhtumistest, mis koolides ette peaks tulema (nagu õpilaste wõi õpetajate poolt korraldatud kuriteod, mis kohutlikult karistatawad, õnnetud juhtumised õpilaste wõi õpetajatega, ja muud sellesarnast, ajawittmatalt teatada: 1) kohaliku

maakonnan- wõi linna kooli-walitsuselt ja 2) õpetajalt (mitte kooliwalitsuselt kaudu) haridusministeeriumi kooliosakonnale, kui tarwis — telegraafiteel. Abc.

Makuta kool Sakamaal wõimatu.

Saksa riigipäewa hariduskonwertsion töötä juba pikemat aega makuta õpetusandmise eelnõu kallal. Nüüd on walitsus taotanud, et makuta õpetuseandmine Saksa koolides riigi hallata majandusliku teisuorra pärast wõimatu on. mr.

Õnnetused ja kurisääd.

Õnnetud juhtumised.

Kõnurdjo „Jermaki“ peal töötades sohtus Johannes Mägi sõrm sõe tonni ja wintfi haagi wähele ja sai puruks pigistatud.

Juuli Breimert kuttus, kes Inglise laewa „Castellano“ peal töötas, rebeli pealt alla ja murdis jalaluu. N-i.

Peale sõitnud.

Jürgens ja Ko. hobusemees Wihel Tõpfi sõitis eila Wene turul Marie Witter'ile peale, wiimane sohtus ree alla ja sai wäestest pigistada ja põrutada. Õnnetu toimetati linna tekkhaigemajasse.

Nagu pealtnägijad tõendawad on Tõpfi wäga hooletult sõitnud, õhje lohtiselt hoibes, kun asarnases wäharikkas kohas, nagu Wene turu, ometi kõige juuremat ottepaantut tarwis oleks. N-i.

Wargus.

Gustaw Põri teatas, e tema sahwrist Wai tän. nr. 12, arawastatud mitmesugust riide kraami 44.500 m. eest. Warguse pealt tabati Jwan Andrejew, kelle käest wastaatud asju 9500 m. wäärtuses kätte soadi. N-i.

Toimet. jaadetud kirjandus.

E. Legnar. Frithjof. Skandinaawia Kalewipoeg. Noorkooli juhustanud P. Grünfeldt. 1922. Tallinna E. kirj.-üh. kirjastus.

Jakob Mändmeis. Saatuse tujud. Rowellid. Tall. E. kirj.-üh. kirjastus. Laste rõdm. Nr. 3 ja nr. 4 1922. u.

Meie paljastused ei ole küll alati märki tabanud, aga „awalik arwamine“ paneb meid wäga tähele: „Edasi“ trükkis „Walwe“ kirjutusel peaaegu sõnasõnalik ära.

Osatõhuse „Teataja“ kirjastusel on ilmunud:

A. J. Kuprini jutustus

„Mülgas“

319 lhk. Hind 150 mrl.

Roswolski

armuke

G. Fröscheli romaan, 155 lhk. Hind 100 mrl.

Pealadu: Tallinnas, „Tallinna Teataja“ kontoril 836

Raamatupidamise

kurisused

6. Põrnu mnt. 16

Erilurus kriimantile.

Hans Margens.

79*

Rõit on waimustet sohtoladist

BENE

uus tollitariif

(Eesti tollikõraamat)

Saksa keeles Dr. E. S. Pippingi ja Dr. H. Stribanowitzi poolt koostatud. „Hermes“ kirjastuse wäljaanne Tallinnas. — Sü: Sisse- ja wäljameo määrused (Tollitariif); Sissewõts keelatud kaupade nimes-til; Saara-tabel; Eesti-Soomes, Eesti-Briti ja Eesti-Fraantsuse kaubalepingud; Eesti seaduseandlus 1919.—1922. a. kaubanduse ja tööstuse alal; Sadama maksud; Wootside ja sadama artelli maksud; Eesti tööstus ja kaubandus ühes kõiga nute sissewõtmääruste (tollitariifi) üle 28 weebuarist 1922 a. Wabariigi Walitsuse poolt kinnitatud ja 3. märtsil Riigi Teatajas nr. 24—25 awaldatud

Raamatu hind hästi wõidetult 600 eml. Soada „Hermes“ kirjastusärist Tallinnas, Wana Posti tänaw 7 Joh. W. Ubelthali rmitol. ja teistest suurem raamatukpl. Tallinnas. Postiga soadetakse järlemahtuga kobe lätte.

Wene wõlgade küsimus.

Warszawi konverentsi puhul.

Soolimata sellest, et meil ametlikult ja poolametlikult enam kui üksikord on seletatud, et endise Wene suurriigi wõlgade tasumise küsimus meid, piiririike, milgi kombel puuduta ei wõi, tehakse sellest ometi wiimase ajal sagedasti juttu. Rentawa määrani on see koguni päewaküsimuseks saanud, mida ühte seatakse 12. märtil algawa Warszawi konverentsiga.

Emalt wõib tdesti paista, nagu oleks wõlgade küsimusega kõi taga ja et selle lahendamise Warszawi konverentsi peaulesandeks ongi. Seda oletada oleks aga eeskütu, mis asjata meeli äritab ja millel ei ole dieiti mingisugust olulist alust. Genua konverentsi puhul on küll wõljamaa ajakirjanduses kõnelema hakatud lepingute nõukogude Wene ja piiririikide wahel, mida mõned suurriigid ei tahtmat tunnistada. Sellest wõib ju siis kaubjelt ka wõlgade tasumise küsimust wälja lugeda. Kuid meie ei wõi ilma lasta, et Tartu rahulepingu sündis liitlaste teadmisel ja nõusolemitel, mida meie tunnistamine de jure nende poolt eraldi tõendab. Mis põhjus oleks neil siis nüüd arvama hakata, et kõi see midagi ei tähenda ja liitlaste meile kohustused tahawad peale panna, mis käiwad üle meie jdu, seda enam, et meie oma rahulepingus Wenemaaga end Wene keskwarandusest lahti oleme wõlnud ses teadmisel, et Wene wõlad meile midagi torba ei lähe.

Wististi on wõlgade tasumise jutud rohkem Wene pagulaste kui kellegi muu wõljamõeldus, sest selle elemendi waenukkust piiririikide wastu tunneme liig hästi.

Ühtlasi ei saa tähendamata jätta, et mitte

üksi Eesti waid kõi piiririigid oma lepingute Wene maaga wabastatud on Wene wõlgade tasumisele. Nõnda on Väti saadik Barriis Prantsuse ajakirjanduses ilmunud selleskohaste märkuste puhul dienduse awalbanud, milles seletatakse, et Lätimaa oma rahulepingu põhjal Wenemaaga 11. aug. 1920. a. igajugustest rahalistest kohustustest Wenemaa wastu wabastatud on ja kõitumata ka sel seisukohal tahab püüfida.

Nagu näha, ei ole selles küsimuses kahejuguist arwamist üheski piiririigis. Warszawi konverents annab hea juhuse seda ühist seisukohta veel kord allakriiputada.

Rahjatsena peab ainult ühte asjaolu ja nimelt, et Balti riikide liidu teostamine seni ifka päris lõpuliiku kuju ei ole suutnud omada. Warszawi konverentsilt puudub praegu näit. Reedu. Meie arwates oleks aga raske eeskütu ühijt platwormi, nii palju kui see ühenduses nõu. Wenemaaga, luua poolikult, üksikuid riike sellest emale jättes. Soola-Reedu wahelord on kahjuse teraw, feda ei saa ega taha keegi enam warjata. Kuid need ühised ülesanded, mis kõigil piiririikidel Genua konverentsil täita, nõuawad tungiwalt omawaheliste liitküsimuste unustamist. Rahest kurjast tuleb ifka walida wõiksem kuri.

Jutud Wene wõlgade küsimusest, ükskõik kust poolt nad ka lendu lastud, ei wõi meid eeskütada. Meie wahelord Wenega on selge. Kui ses asjas aga hiski tahetakse poliitilist põnewust näha, siis wõib sest meile ainult kasu tulla: Balti liidu loomise kiirustamise majadus saab kõigile käega kaisutawalt selgeks.

Munika lähemaft ülesannetest.

Munika oma majanduslikelt raske seisukorraga on jutu aineks saanud seltskonnas ja veel rohkem ajakirjanduses. Ei taha juugi rõhutada, et see ülesanne ja põhjufeta oleks. Nende seisuford on tõesti äärmiselt ohibu, mis riigi kui ka iga kodaniku tähelepanu peab wangiistama. Eimeste waqude ajamine on midistetawalt raske, kus kõike: hooneid, loomi, miljaseemet ja põllutööriistu tuleb murefeda. Ei saada ka kõige parema energia ja tahtewõimuga raskustest üle ilma wälise abita. Riigil on paratamata kohuseks eimeft abi ja tuge afuniku anda, et see omale jalgele wõiks tugeba.

Waraku tulewad meie pahempoolses ajakirjanduses ja ka mõningate üksikute lühidalt mõtlejate afunikkude poolt helid kuuldawale, mis liiga kaugale lähewad omas piirides. Tuleb kahelda, kas on see nende herrade tõsine mõtlemine ja arusaamine, wõi on siin mõne poliitilise „kniffiga“ tegeimist.

Riik peab kõi andma: raha, metja, tööd, hooneid ja ifegi kohustama kogufondi afunikule hooned ülesehitama ja metjamaterjaali kohale wedama.

Ja seda kõi ilma mingisuguse tagatifteta!

Seega asetakse üks oja kodanikka ees-

sigustatud seisuforda, feda teised kihid alati walimis peawad olema teenima ja aineliselt toetama.

Meile kantakse kõi ette ja fina wõta ja muud kui fõõ, ilma et sul eneselt tarwiseks käfa kiigutada...

Ei feda ei taha meie mitte. Seda keelab meie kodaniku tunne.

Meie ei taha, et meid demokraatlikes riigis eesküguistatuteks tehtaks, meie ei taha mitte alati armupalujateks jääba, waid meie tarwiseme abi ainult efsialgseks afumiseks ja selle wõtame meie wastu ses teadmises, et feda kord tajuda.

Res see riik siis on kui kodanikud ije ja kust need riigi fissetulekud saadakse kui mitte kodanikkude taskust.

Riik püüab meile praegu wõimalust mooda wõtsu tulla, nagu arwama peab.

Meile wõimaldakse loodetawasti odawat, pitaajalist laenu, odawat metjamaterjaali ja muud foodatel tingimistel.

Wõib koguni loota, et efsialgsetest profjentidest efsimestel afumise aastatel loobutakse.

Sellega oleks meile tee walimis fillutatud ja siit peale tuleb afunikul eneselt ebasf hakata sammuma, et tugewale ja wankumata alusele oma majapidamist rajada.

Ja siin tuleb täit tähelepanu pöörata selle peale, mille pärast me senini oleme wõibeldunud ja mis afuniku olemise ning elu aluseks on, see on — m a a.

Maast oleneb terwe afuniku tulewift.

Maa harimine ja kultimeerimine peab efsimeses järjekorras sammuma aruka põllumehe-afuniku tegutsemises. Mida kõrgemaks juudab afunil põllu kultuuri tõsta, feda suuremaks lastawad tema fissetulekud ja feda wõhem on afunikul tarwidust wälise abi järele.

Pealegi kõnelewad mõned asjaolud kõigiti selle kahjuse.

Meie krundid ei ole niitõrd suurteks planeeritud, mille harimine ülejõukäimaks lähets. See tahtmise juures, hoole ja wana rangemata eeslase wõladusega jütakse tdesti niikaugale, et afuniku põldudel tugemamad ja paremad wiljad heljuwad kui endistel mõifate murefedel.

Ei saa kuidagi päri olla mõningate afunikkude arwamisega, et efsialgu murefeme hooned ja muu kraami, siis alles hakkame maad harima.

Sooned ja põllutööriistad tulewad tingimata murefeda, ilma nendeta ei wõi eesküjuliku majapidamist ette kujutada.

Maa felle juures ei wõi milgil kombel maaharimist tagumisele plaanile asetada, waid feda tuleb ühtlasi ja efsimele rinnas teha.

Maa annab feda juba aasta ehk paari pärast mitmekordset tagafi ja aitat tuntawalt meile kaasa muu fiftide teostamiseks.

Rii mõnigi wõib küüda: aga see nõuab kõi palju raha ja feda meil juft ei ole.

Sa siin peame jälle ifeendid aitama.

Ei maffa nõuda, et feda kõi riik peaks tegema, sest see on teifendatud kujul ifeenele fäst nõudmine, waid astume wastawad samme wadariigi walitfufe ees, et riigi poolt lähemal ajal saaks a s u n i k k u d e p ö l l u p a n k afutatud, kuft madala-profjendilist laenu saada wõiks, kusjuures teataw profjent ka kapitaali kustutaks.

Ja wõla tegemise eest ei maffa energilisel ja hakkajal afunikul mitte tagafi pörgata. Üsfuge maale marf laenuks ja ta maffab aasta pärast teile kaks tagafi.

Meie ei wõi igamesti lootma jääba riigi peale, kel muidki ülesandeid.

Meie tulewift kindlustab meie ammu ifalbatud m a a, mida meie kohus on kõige kõrgemale kultuurilisele tasapinnale tõsta. Munnif.

— o o o —

Rutifer.

13

Jean de la Sire'i romaan.

— Lunnen sind ja ufun sind.

— Anula mind nüüd, kallis sõber! ütles hra Brillant nüüd juba natuke märifewa häälega... Sestsaadik, kui see tähtis konverents wälja on kuulutatud, f. t. kuus päewa juba saan ma iga hommiku nüüd niisuguse roheliise paberi... Wõta, loe... See on tänane... Wiis teist on samajugused.

Brillant küffas Sainclairi ette laua otfale ühe neist finistest, kahelordfelft kokkumurtud paberilehefestest, mida post müüib ja laiali saadab „pneumaatiliste telegrammide“ nime all.

Sainclair wõttis telegrammi rahulikult fätte ja luges:

Gerra Alexander Brillant ministrite nõukogu efsimees ja fifeeminister. „Roobuge konverentsift; keelduge toetamast kaewanduste omanikkude ühingut; lükkate tagafi üleüldise tööfiste liidu ettepanekut.“

Kui teie feda ei tee, siis teie poeg, feda ma iga kuue tunni tagant natuke kägistam, kägistatafse ja tapetafse lõpuliikult: ta sureb 7. mail kell 12. Rutifer.

Sainclair jäi kolmtümmend jekundit täiesti liikumatuks ja keeletuks. Ta oli wõga kahwatu. Siis pead tõstes ja oma suurte mustade wõlkwarate filmadega sõbrale otfa waadates, ütles ta kuwialt:

— Kas see ei ole mitte mõni õudne näif?

Brillant raputas eitawalt pead. Ta püüdis rahulikult jääba, kuid tema hää oli hiski äritatud, kui ta wastas:

— Järjekindlalt neli korda päewas — kell 6, kell 12, kell 18 ja kefföö! — haarawad nägematud käed metfifult minu armastatud poja Henri kõri ümber kinni ja kägistawad teda... Teda lämmatatafse, kägistatafse... Ta hingelbab, korifseb ja hing on peaaegu wälja minemas... Siis lõpeb äkki kägistus ja kägistaja sõrme jäljed jääwad kaela peale.

Eilmapiil budlet waukust.

Seda jattas Brillant:

— Kolm efsimest päewa waatlesin, mõllefjin järele ja waukifin kõigile sellest kuulmata ja ettekujutamata nähtuseft... Kolmanda päewa õhtul telefonereerifin professor Dourmelile: tema oli aga Itaaliasse sõitnud...

Rutiferin kõhe enda juure politfsei prefekti ja kaitsepolitfsei ülema... seati fisse postkontorites üleüldine walwe inimeste järele, kes pneumaatilift telegramme ära andfid. 4., 5., ja 6. mai õhtul arreteeriti kolm naist. Need olid kõi elastlased. Nad kuulati kõhe üle waadati ja wuitti läbi. Deiti, et nemad talitafid hüpnootilise fuggestiooni mõjul. Nende tahtjõud ei olnud enam nende endi wõimuses ja nemad ei mäletanud enam midagi. Siis, meelt heites, kufufufin sind.

Brillant waukis.

Jälle filmapiil hirmsat waukust.

Sainclair ütles lihtjüdamislikselt:

— Misparast ei tee sa siis selle „Rutiferi“ tahtmift?

Brillant wastas samajuguse lihtjüdamisliksusega:

— Ei ialgi!... Olud, asjad, minu imnewiku prestiftif, minu waated praeguse joffiaalse kriif koha: kõi see tahab, et mina pean praegufel filmapiigul olema selleks ainfaiks inimeseks Prantsusmaal, kes paljudes aastates kõrwaldaks kommunistliku revolufiooni hädaohu!... Minu kui prantslase, kui ministri, kui haritud inimese kohus on tegutseda...

Ta ajas end oma leentoolis firgeks, ja ütles kähifewa kuid kindla häälega:

Minu poeg Henri sureb wahest kell 12. Ja kell 12 wabariigi ministrite-nõukogu efsimees, kõrgem wõimufandja Prantsusmaal, hra Brillant, awab wahest koofoleku, kus kof-fuleppele jütatakse töö ja kapitaali wahel...

— Ja pärast? küfis Sainclair ifka veel rahulikult.

— Ah pärast!...

Ma kattis oma näo kätega. Ta hakkas nuukuma ja kõi tema keha oli wõpustatud walust. Kuid siis ajas ta oma tugewa keha jälle firgeks ja ütles järjult:

Pärast pühendan kõi oma wõimu, oma waranduse, oma walw ja wiha selleks, et

fätte maksta oma poja eest...

Kuid Sainclair, kes ka üles oli tõusnud, haaras järsku sõbra kätest kinni ja ütles, temale otse filmi waadates, kindla ja autoriteetliku häälega:

— Aleks, fina ufalbad mind täiesti?

— Jah, ufaldan sind täiesti! kinnitas Brillant rõhuga.

— Kui finule ütlen, et finu poeg ei sure mitte, siis ufud sa feda?

— Jah, siis ufun feda!

— Siis lähed sa rõõmsa meelega oma kohuse täitmisele?

— Jah, lähen.

Sainclair naeris weidralt ja triumseeri walt. See oli hirmus naer hirmsal filma piigul, ja ta ütles:

— Mina ütlen sulle, sõber, et finu poeg ei sure mitte!

— Ah, Jean!...

— Wauki!... On tarwis tegutseda. Kus on Henri?

— Oma toas oma Inglise kooliõpetajanaga ja oma õpetajaga.

— Needsamad, kes tal aasta ja kolme kuue eest olid?

— Jah, needsamad: mijs Ellen ja Berfeuil.

— Ta on riides?

— Jah, ma olin tema juures, enne kui sulle telefonereerifin.

— Wõga hea! Ma wiin ta ära.

— Sina...

— Rakkled ja weel? küfis Sainclair.

— Ei, ei! Mine ja wõta feda. Tee temaga mis tahab, kui sa ta ainult päästad...

— Wiin ta ära, kuid ma ei tea, millal ma ta sulle tagafi toon... Madala pärast, kah nädala pärast wõi koguni ühe kuue pärast... Elatwana, elatwana toon ta sulle tagafi, ära selle juures kahtle!...

— Mina ei kahtle fugugi... Kuid sa tead ometi?

— Miman! Mõistan! Jah, ma tean!...

— Siis seleta paari sõnaga...

— Ei, tegutseme! pärast kõneleme.

— Sul on alati õigus, alati, alati! läh-

me siie...

Henri Brillant ei olnud unustanud „onu“ Sainclairi, kes temale alati tõi wõi faatis kõige kenamaid mänguasju, niisuguseid, nagu neid ei olnud teistel lastel, feda Henri Trocadero aias wõi naabermajades waatanas käis.

„Dnu Sainclair“ wõeti wastu naeratusega, muufudega, kuid ka waukse piinatud looma abipaluma piiguga, kes kannatab, kardab ja millestki aru ei saa.

Suure waewaga oma liigutust tagafi hoides, ütles Sainclair Henrile:

— Mu wauke poijs, walu, mis sa juba mitu päewa wahete-wahel tunned, mina tahan selle walu ära arstida. Ja siis lubab papa, et ma sulle fuurt, fuurt rõõmu walinistan... Arwa ära, mida?...

— Mida? mida siis? küfis laps, ahnest uudishimust pärani filmil.

— Keis, ilus reis!... Automobiiliga! Meie sõidame koha ära... Papa lubab, efs?

— Muidugi! muidugi! ütles hra Brillant naeratades, kuid pifarateni liigutatult.

— Do! autoga! hüüdis laps, käft plaffutades.

Ja ta hüppas Sainclairile kaela.

Kolm minutit hiljem astus maade-wurija waukse Henriiga ja mijs Elleniga oma torpebosse. Gerra Brillant ije ja õpetaja Berfeuil kandfid waiwu ja mantlid autosse.

Sainclair ütles Wilou'le järjult ja kui-walt, närwiliku ja kalgi häälega, kui temal wahel oli, kui afi puutus elu ja furma:

— Wilou, kell on pool kümme... Kell pool kaftsteiftkümmeend peame Sabre'is olema... 228 kilomeetrit.

— Jõuame küll feks ajaks finna! Autogummid on uned, ka on mul kolm tagawararataft... Sfegi kui mõni gummi peaks lõhkema, jõuame päralt. Tee on kohati niidige, et wõin 150 kilomeetrit tunnis teha...

— Tubli, ufaldan sind ja finu mafinat.

Gerra Brillant poole pöördes ütles Sainclair veel kord:

(Särgneb.)

— o o o —

Rahvamajandus.

Raalude küsimus.

Estis tahetaks üle minna Bene mõdu juurest meetrijüsteemi juure ja teha selle kohta käivad korraldusi aegajalt. Zim-mestel on aga wanad mõõduriistad ja uuen-damine ei lähe juba sellepärast ruttu. Peab aga ka seda arvesse võtma, et mitte ainult mõõduriistad ei ole wanad, vaid ka inimeste peas ettekujuatused on wanad mõõdud ja neid on seal raske uute vastu vahetada. Gulf aega peab inimene enne elama, nägema ja kaaluma, kui ta ettekujuatuse omandab, kui pikk on nähtus küünar või kui raske on nael. Viimaks on tundmine nii selge, et mõis palju nägemise järele otsustada. Wõe-takse nüüd uus mõõt, siis tuleb hakata uuesti õppima. Veel enam. Tuleb hakata kõiki uusi kaalusid ja mõõtuksid ettekujuatuse wana-de peale ümber rehkendama, et aru saada, kui suur uus mõõt dieiti on. Wanem inimene ei õpi üldse enam uut mõõtu nii ära, et ta seda mõõtu omaette oskaks ette kujutada, vaid ta rehkendab ta ifka wana peale ümber. Wõtame nähtuseks kilogrammi ja naela. Meie oleme harjunud õstma naelaga ja teame kui suure hulga suhkrut ta eest saame, mis hind on, kui palju see hind endisest kallim või odavam on jne. Terve rida ettekuju-tusi käib naelaga ühes, meie oleme kindlad nende juures ja teame, mis peale meie wälja läheme, kui meie naela küsime. Ütleb nüüd kaupmees korraka, et temal naela ei ole müüa, vaid ainult kilogrammid, siis oleme segi. Oskaks see kilogramm veel olemas jaks naela, siis oleks kergem osta peale saada. Ta ei ole aga dieiti kaht ja poolki, waid 2,44. Rehkenda nüüd, mis see dieiti mõis makssta! Küsi pool kilogrammi, siis on see jälle nae-last rohkem ja tuleb rohkem maksta, aga ei tea, kui palju.

Siit näeme, et kaalu ja mõõdudega on lugu niifama kui üksteisega. On see ühes teelus kord ära õpitud, siis rehkendatakse ifka selles teelus kõik, kuigi teist teelt räägitakse. Siin seisab see peapõhjus, mispärast seal, kus meetrimõõdud juba kaua aega on tarwi-tusele mõetud, wanad mõõdud iflagi ühes tarwitusele on jäämud ja neid tegelikult elus rohkem tarmitatakse. See uuendus ei ole sugugi nii kerge läbi wita kui uue kalendri maksmapanemine.

Seda arvesse võttes peab meil footita-ma, et meetrimõõdude mekstmawimist kan-natlikult aetaks. Uute mõõdude muretse-mine on ife juba suurte kuludega ühenduses ja teeb tüliat. Pealegi, kindel on nii kui

nii, et tegelikule tarwitusele jääwad kauaks ajaks wanad mõõdud, nagu neid teisteltgi maadel uute kõrval tarwitusele on. Järest murdmine toob ainult pahandusi ja asi ei ole seda mäart, sest peatähitus seisab selles, kas mõõt õige, mitte aga selles, kas ta kilo-gramm, nael või midagi muud on.

Tarvitajate ühisteest Tartus

Kirjutatakse ühistegewuslehes, et wiimastel aastatel on Tartus mitmed tarvitajate-ühitused ellu kutsutud, aga paariaastase tege-wuse järele on kõik suurema või wähema lahjuga hingusele läinud. Alles läinud aastal oli Tartus 4 teguwõimfat ühikut, nüüd on kolm neist oma tegewuse lõpetanud. Põh-juseks peab leht sellel nähtusel asjaajamise oskamatust. Ei saadud hindade langemise ajal enam neid kogemusi tarwitada, mis hin-dade tõusu ajal omandatud olid.

Benemaa puukaup Lätis.

Läti walituse ja nõukogude Benemaa mahel on lewing tehtud, mille põhjal Bene-maalt puud hakatakse Lätimaale parwetama. Wäina jõe mõõda kawatsetakse Benemaalt 500—600 tuhast palki Lätimaale saata.

Läti wagunid Benemaale.

Läti walitus on üürinud 1. märtsist Benemaale tühjalt seiswaid Läti wagunid 50 kuldepõika eest õppäewa jooksul.

Inglismaa kaubitsemine Benemaaga 1921. a.

1921. a. on Englise sadamatest 139 laewa kaubaga ja 51 laewa tühjalt Bene sadama-tesse sõitnud ja Bene sadamatest on Inglis-maa sadamatesse 200 laewa koormaga ja 21 laewa tühjalt tulnud. — Benemaalt on too-dud kaupa 2,7 miljoni naela wäärtuses ja Benemaale saadetud üle 3 miljoni naela sterl. wäärtuses kaupa.

Walti riikide kohta need arwud ei käi.

Hindade tõus Benemaal.

Wiimastel ajal on hinnad Moskwas uues-ti tõusnud, nagu wäljamaa lehes kuulatub. Ruffi leib maksab 36.000 rbl. nael, nisuleib 111 tuhast rbl., või 333.000 rbl., suhkur 271.000 rbl., jool 25.000 rbl. nael. Wiima toohi hind on 25.000 rubla.

Hinnad Lõuna-Benemaal.

Weebruari alguses maksid Odejas „Ost-teni“ teatel niisid 900.000 rbl. ja ruffid 800

tuhast rbl. puud. Naela wiisi maksis niisid jahu 34.700 rbl., ruffijahu 28.200 rbl., faialeib 30.700 rbl., loomaliha 22.900 rbl., sealih 35.600 rbl. nael, 10 muna 110.000 rubla, liiter piima 31.700 rbl., nael mõis 192.500 rbl. ja nael tubakat 50.800 rubla. Sargowis maksis jaanuari lõpul arf. lõuendit 22.500 rbl., 1000 klement katuse-tiwi 3.200.000 rbl., lubi 18.000 rbl. puud ja 1000 lihtjat tellistitiwi 1.250.000 kuni 1.650.000 rbl. Soola hind oli 200.000 rbl. puud.

Benemaale wilja wewamine Danzigi kauba.

„Osten“ arwab, et Ameerika aurikud, mis Benemaale wilja toowad, Tallinna ei sõida, waid Danzigis wilja wälja laadimad. Esmine aurik „Eastern Coast“ on juba Danzigi jõudnud, kus juurem jagu laewa koormast wälja laaditakse. Siis sõidab aurik Niiga wõi Tallinna. Danzigis tahetakse iga nädal umbes kuus tuhast tonni wilja Be-nemaa jaoks wälja laadida.

Ukraina wäljamaalt 2.000.400 puuda seem-neid ostnud.

Bene wäliskaubanduse komisjariaadi woliniku teadete järgi on Ukraina wälja-maalt 2.000.400 puuda seemneid ostnud. Sellest arwust on 1 miljoni puuda Ameerik-as, ülejäänud osa — Euroopas.

Ubeho-Slowakkiaist ostetud otradest olla 276 wagunit juba päralt jõudnud.

Poolakad Genua konwerentzil.

Warsawist teatatakse Manch. Guard. Comm., et Poola ministeeriumides Genua konwerentzi tarwis hoolega materjaali kogutakse. Tahetakse näidata, misugust tähtsat osa Poolamaa Benemaa ülesehitamises mõis etendada. Kõhutada tahetakse ifearanis ka-te asjaolu: 1) Misugune lähedane wahet-zord Poolal enne sõda Benemaaga oli ja mis Poola inseneerid ja ärimehed Bene ette-wõtetes mõiksid teha ja 2) kuidas geograafi-line seisukoht Poolamaa liitiks Jda ja Lääne mahel teeb. Poola tehnika jeltis seab nime-kirja kooku, mis näitab, misugused poola-kad Bene majanduslikest elust on tegewalt osa wõtnud. See nimekiri peab näitama, kui hästi poolakad Benemaal hakkawad.

Wodetakse, et kui konwerentzil Benema-a kooku lepitakse, siis Poola ettemõtted We-nes niifamalgugused õigused saawad kui teiste riikide ettemõtted.

Poola tööstuse nõudmine.

Poola lehtede teatel tahawad Poola töös-tuse ja kaubanduse ringkonnad, et Poola wa-litus kõik tööstuseasjadest ka siis ära ostaks, kui walitusel neid saadusi waja ei ole, nii et tööstus müügituru pärast ei tarwitaks mu-retseida ja alaliselt teatud jao kaupadid mõiks walmistada.

See teade ei ole mitte kui nali wälja saadetud, aga ta kostab kui nali.

Hindade tõusmine Poolas.

„Osteni“ teatel on Poola metallitööstu-tes läinud aasta jooksul raud traadi hind 32 marga pealt 132 marga peale, katuseplekk 56 marga pealt 245 marga peale, pakis raud plekk 40 marga pealt 190 marga peale kilo-gramm tõusnud.

Toiduinete hindade tõus Warsawis.

Ragu meile saadetud teadetest näha, on wilja ja muude toiduinete hinnad Warsawis webruuarikuu jooksul tugevasti tõusnud. Ainult munad on odawamaks läinud ja piim kuu lõpul sellesamasse hinda wajanud, mis ta kuu algusel oli. 100 kilogrammi pealt on tõusnud hind ruffistel 2050 m., ruffi jahubel 2700 m., niisid 3500 m., otradel 600 m., kaertel 900 marka, kartulitel 500 m., nii et kuu lõpul maksis 100 kilo ruffid 10.400, niisid 15.000, obrad 8.400 ja kaerad 8.900.

Hindade tõus Saksamaal.

Studas „Frankf. Zeitung“ teatab, on Sak-samaal 77 kaubal, millega suurel wiisil kau-bitsetakse, hind läbisti 50 korda kõrgemaks tõusnud kui ta enne sõda oli. 4. märtsist kuni 4. weebr. on hind jälle märksa tõusnud. Dieiti tähendab see, et raha on odawamaks läinud.

Rootsi kaubanduslike wälja-waated tumedad.

Ehialgsete kokkumõtete järele on Rootsi wäljameedu 1921. a. 1.097 miljoni krooni suur olnud, kuna ta aasta waremalt 2.293 miljoni krooni oli. Sisjeweedu oli läinud aastal 1.266 miljoni krooni ja aasta waremalt 3.272 miljoni krooni. Sisjeweedu ei olnud läinud aastal wäljameest palju suu-rem ja nende arwude järele peaks seisuford hea olema. Ta ei ole aga. 24. webruariil

Paberosfi tubal
„KULD KOTRAS“
1/8 n. 35 mrl. D.ä. „Tubat“.

Kirjutati „Manch. Guard. Comm.“ Stokhol-mist, et ekspordööri ei ole tannashi järele tõstet nõudmist ja tööstuse wäljawaated on tumedamaks läinud. Seisuford on aktiwaate peale mõjunud. Läinud poole kuu jooksul on 36 sellist aktiwaat 93 miljoni krooni odawa-maks läinud. See ootamata langemine on ifearanis wähemate panfade peale raskesti mõjunud. Kolm wäljast pankat olid sum-nitud suurematega ühinema. Puuhurul on wäljawaated paremad. Balgatiili on wahet-kohtu teel lahendatud ja töö juba teatud mõõ-bul alanud. 100.000 standardi kohta on juba kaup tehtud.

Paberitõustus Hollandis.

Holland wedas 1917. a. 75 miljoni kilogr. paberit wälja, 1920. a. juba 235 miljoni ja 1921. a. üheksa kuu jooksul 110 miljoni kilo-grammi. Loore materjaali ostab Holland Rootsi, Soome, Benemaalt ja mujalt.

Kaubahindade liikumine Inglismaal.

„Manch. Guard. Comm.“ 2. märtsist näitab, et kulla ja hõbeda hind webruarikuu teisel poolel langes. Wäse hind langes 21. webruarini ja tõusis siis 28. webruariks ühe naela sterl. tonni pealt. Englise tinaga oli lugu niifamuti. Tema haffas 21. weebr. peale hinnas tõusma ja tõusis 28. weebr. 5 naela sterl. tonni pealt. Puumillade hinna tõusmine jäi weebr. wiimastel nädalal seisma. Wäljadel on hind webruaris langenud.

Wälisriikide ulewade. Kuidas hinnatakse.

Esti Kirjanduse jeltis aastakoosolekul 5. märtsil Tartus on etteheiteid tehtud jelti fentijele teaduslikele sekretääridele J. W. Wes-tle, nagu ei oleks wiimane küllalt osatvalt jelti asju ajanud. Selle kohta tähendab „Postimees“ õigusega:

„Kui moodelda seda, mis lektor J. Westi jelti heaks teinud on, siis paistab kõrgemahemalt kõrwalmaatajale, et kogu see töö praegu teadusliku sekretääri õlal lastubi ja wawalt kedagi teist tema afe-mele praegu leida oleks. Ja kui J. Westi kategooriliselt ära ütles, et tema teaduslikele sekretääridele mitte enam edasi ei jää, siis sattusid need pealekäi-jad tabarasse seisuforda. Asi läks ifegi niifaugele, et nähtamsti ifis suurema-dest „pealekäijatest“ J. Westi ees awali-tu wabanduse tegi.

Wistatati tõsta pärast omawaheliji läbirääkimiji teadusliku sekretääri palka, mastawit tema tööle teisel alal, näituseks kooli põllul.

Ra see ei mõjunud enam, J. Westi jäi kindlaks oma õfufu juure.

Kõrwaltmaatajale paistab tõesti arusaamata olewat, et need, kes praegu mitte ainufelstki jufatuse koosolekust osa ei ole wõtnud, kuigi neil kutsed alati kätte wiidud, mehele, kes kõige oma ihu ja hingega jelti küles kinni, etteheiteid tulewad tegema“.

Peab tõesti imestama, kuidas meil tõste-te töömeele tegewust hinnatakse — nende poolt, kes ife midagi ei ole teinud peale teiste jüüdistamiste.

Teater. Androflus ja Löwi. Bernard Shaw.

„Estonias“, 9. märtsil 1. a. On huwitaw nähtus, et mõned kirjanti-kud wäljamaal ennemini läbi lööwad kui kodus, mõrastele armsaks saamad kui oma lugurahwale. Nii on nähtuseks Arut Sam-jun Wenes ja mujalgi Euroopas palju loe-tawam, kui populäärsem kui omas kodus. D. Wilde ei sallita Inglismaal senni hea mee-lega, aga mujal mängitakse tema näidendid wäga fagedasti.

Ra Bernard Shaw on üks sarnastest. Nii palju kui kuulda, on tema näitemängudel mujal märksa suurem edu kui Inglismaal. Ofalt on see küll sellega seletataw, et Shaw alati ja igal pool kõige traditiooniliku üle arwitas ja kõiki kindlaks kujunenud waateid naeruks püüab teha. Englased on aga traditioonide rahwas. Sellepärast ei wõi neile rewolutsioonilise iirlase kumtine „irwi-tamine ja kõiki wanu pühadusi mahategew naer meeldida.

Lahemat mastuwõtmist leiab Shaw rah-waste juures, kus traditioonid nii wäga ei austata, kus wanu wiigilehti julgemini ma-ha kistakse, kus muu seas rohkem arusaamist grotesk - loomilistest, kus waimukat parodox-aalust positiivsetest mõlemistest ja waatlemi-dest kõrgemaks peetakse.

Ralduu arwamisele, et Shaw meie rahwa hingelele liiga mõdras on. Meie naerame paiguti tema waimu nalja üle, waatame huwitusega mõne „pühaduse“, traditioonilise waate wõi wale poofi paljastamist, aga wiimaks hakkab see meid wäitama ja tüütama, meie ei saa Shaw liialbustele kaasa elada, tunneme tarwidust mingi positiivsema järele. Meile ei meeldi ka ajaloo legi paistamine, ajaloo-ga omawoliliselt mängimine, ajaloo-õste kujude ja faktide moonutamine.

Meie ei saa kunstilist naudingut suur-suguse ja naeruwäärilise seipaiskamisest wõi

koguni wahetamisest ja see iirlane tundub meile lõpuks weiderajana, komnejandina. Ra wäitab ja tüütab meid, nagu iga waimu-tas inimene, kes kõigi ja kõige üle ainult nalja heidab ja irwitab.

Shaw on tähtis kirjaniif, sellepõolest ei saa tema näidendite repertuaari wõtmise was-tu rääkida. Aga mängukawa kookuendajad ei hea mitte ainult seda tähele panema, mis ja kes mujal tunnustatud ja palju mängi-taw. Ra peab ka selle rahwa hingeelu ar-wesse wõtma, kelle hulgaft publikum.

„Androflus ja Löwi“ „Estonia“ mängu-kawaske wõtmist ei saa õnnestamiks lugeda. See on huwitaw ja waimukas näidend. Ra pakub lawastajale rohkesti wõimalusi. Ra pakub näitlejatele meeleolumarjundite rikka-likku waheluse wõimalusi. Aga lõpuks on waataja see, kes kogumiljelt rahuldamatust tunnab, kuigi üht ja teist ükiftu kuu wõi momenti lõbuga waadata wõib.

„Androflus ja Löwi“ on usufannatajate austamise wõi koguni pühakõpidamise tra-ditiooni kõigutamiseks kirjutat. A propos heidetakse nalja ka ristiusu tagakuulajate üle. Kogu see tagakuulamise lugu tundub aga meile liiga jandilifena, samati on enamjagu kujubest, rätsepp Androflusest peale kummi Cesarini liiga omawoliliselt moonutat.

Ofad olid peaaeguifult nooremate nä-lejate käes, telledest seekord wähe kiitwat wõib öelda. Löwil, keda hra Kompus kuu-tas, ei olnud wiga. Sige hea Mega'ra oli Betty Kuusfmann. Prl. Gleferi Lawinia ei leidnud paiguti õiget tooni, aga oli fiiski ifis parem usufannatajatest. Wõib weel hra Hanseni nimetada, kes Ferrowiuse jõudu ja temperamenti usufamaks suutis teha.

Kogumõju mängust ei olnud kõigiti ra-huldaw. On wiist näitejuhil õige raske sel-lest nii mitmetelstest kunstilistest elementidest kookulidubed küfist ümmargust muljet anda. Aga mõned ifeenid olid head ja lõid nõuetawa meeleolu.

E. S.

Sgaüks joob ainult peenemaitsefist
Sinalfo
limonaadi.
Eitus: Tallinn, Eduiswägi 18.
Telefon 804. 853

Kirjawastuseid.

—nurm, siin. Teie kirjutust Seila offu-patfiooni-aegse tegelase kohta ei saa enne awalwada, kui Teie meile asjasse puutu-waid dokumenta ei ole toonud.

—H. Tartus. Tarwitame tänuga.

Päevauudised.

Cesti kajatavate kunstnikkude teühingu põhikirja registreerimise antud.

juures 1450 riiksihinda mood ühes aastaks rendile anda.

Korratud korterid.

Teravishoiu osakonnale on paljudelt elanikkudest hulk koostusi tulnud korterite mitle- ja termidoidlike seiskorra üle; taevastõkke, et tood on niisked ja katused laetavad vett läbi jne.

Nüüd on linnavalitsus seletanud, et jarnastel juhtumistel tuleb üürileanduse järele kaia ehk politsei poole pöörata protokolli tegemiseks.

Linnavalitsus võtab Ameerika Punase Risti laste ambulatooriumid üle.

Kohalik Ameerika Punase Risti esitaja kapten White on linnavalitsusele ette pannud Punase Risti poolt ülespeetavaid laste ambulatooriume linna kätte üle võtta. Väbirääkimiste tagajärjel on selgunud, et oleks otstarbekohane praegu töötavatest 6 ambulatooriumist alale jätta ainult kaks, kuma teised ühendada tuleks. Lastel eabimõnne jääks koolide- ja linna maastevastide hoolde, kuma arstirohud annab endiselt Ameerika Punase Risti. Saigete laste eest hoolitsemiseks kodus pannakse ametise kaks hoalastat õde, kelle palgad kuni 30. aprillini kapten White on lubanud maksta.

Linnavalitsus otsustas laste ambulatooriumid Ameerika Punaselt Ristilt üle võtta ja sellekohasteks kuludeks 1922. a. eelarvesse 100.000 mk. sisse kanda. Rõpulistv otuse annab linnavalitsusele.

Ametiühisuste tänuavalbus.

Nüüd, kus tööliste ametiühisused võimaks ometi endale korteri on saanud, mille tõttu nad keldrist korraga kolmandale korrale tõusid, on seadnud otu juhatus linnavalitsusele kirja saatnud, milles antud ruumide eest päris mõistlikult tänatakse. Ühisklasi palustakse ka neid ruume ametiühisustele üle anda, mis hiljuti tööhõrde alt vabaks saanud. Et need ruumid juba haridusosakonnale lubatud on, siis jääb ametiühisuste soov küll täitmata.

A. Laidmani õpilaste tööde näitus avatakse homme, 12. märtsil S. Tatari tän. 21-b ja kestab kuni 25. märtsini. Näitus on avatud igapäev k. 12-7. Sisemisele esimesel päeval 50 mtk., järgmistel 25, õpilastele 10 mtk. ja kunstikooli õpilastele maksma.

Sisjetulek on määratud õpilaste Roberti haageni jõudu toetamiseks.

Tallinna turu ülewaade 10. märtsil.

Kuma lumeteed vähe paranenud, on ka turul mõõdalainud nädalaga võrreldes elavamalt tegevust märgata. Kalaturg on endiselt vaikne, ainult rätmi on suuremal arvul turule toodud. Sõmbades juuremaid muudatusi märgata ei ole. Nii nõuti värsketeid rüimeid 8 mk. nael, kilud 8-15 mk., haugid 15-25 mk., tindiid 18 mk. lutsud 10 mk., siad 40 mk., vimmad 30 mk. ja lakkid 110-130 mk. nael. Riha on rõhke turule toodud, kui eelmisel nädalal. Terne sea kaup müües nõuti naelast 20-22 mk., lambast 19-20 mk., vasikatest 12 mk. ja loomalihast kuni 500 mk. puud. Naela- viisi müües küüsti sealiha 18-25 mk., lambaliha 22-25 mk., vasikalihast 10-16 mk. ja loomalihast 13-20 mk. Elus part 300 mk., kana 200-250 mk., haned 50 mk. nael. Piimasaadusi on turul kehtimisel. Reedetud koore võist küüsti 85-86 mk., kõõgi- võist 72-80 mk., hapu koorest 30-35 mk., juustust 30-80 mk., kohupiimast 10-12 mk. nael, värsket piima toobist 13-15 mk.

Kanamuna paar maksis 19-22 marka. Odra puudast küüsti 225 mk., kaertest 200 mk., krupidest 350 mk., erneest 250-300 mk., ruffijahust 300 m. Loema hinnad on endised. Rotermanni vabrikule 6 mk. 80 p. ja 7 ml., sepi 13 mk., fai 16-17 mk. ja beenleib 15 mk. Laudadelt müüjatel - leib 7 mk. 50 p., fai 17-25 mk., peenleib ja sepi 14-15 mk. nael.

Kartuli tšerterikust küüsti 50-55 marka. Oma toop maksis 20-25 marka ja jõhvika 20 mk.

Kuusepinude koormast nõuti 600-1300 mk. ja lepadest 800 mk.

Rõõlubeina puud maksis 180 marka.

18 miljoni eest kütustööd.

Ülevenemaalisel kommunistide kongressil on Sinowjev seletanud, et mõõdalainud aastal kommunistlike kütustööde peale kofku 18 miljoni nõuogude rubla ja 15 miljoni kuldrubla on kulutatud. Rubl on mõljamale saadetud.

Cesti konsulid Skandinaaviaas.

Rootsi välisministriumilt saadud teate järgi on Rootsi valitsus 24. veebr. efektiivuarid annud Cesti konsulitele. Cesti konsulaarivõrk Skandinaavias on järgmine: Norras 1 peakonsulaat ja 2 asekonsulaati, Daanis 2 asekonsulaati, Rootsis 2 asekonsulaati, kellele kõigile vastavate valituste poolt nüüd efektiivuarid on antud, ja kes kõik oma kohuseid maksuta täidavad.

Konsulite nimed ja aadressid on järgmised:

Rootsis: Asekonsul D. A. Holmberg, vilja-engros-äri, Norröping.

Asekonsul C. G. Carlström, laevanduse-äri, Gällingborg.

Norras: Peakonsul Mich. Hjerde, õlide- ja värvide vabrikant ning kaubamajaomanik, Kristiania, Skippervagen 29.

Asekonsul Lars Petersen, impoort ja export agentur, Bergen, Postiboy 16.

Asekonsul Bernhard Brekke, laevandus, spetitsioon, finitused, Trondhjem, Olaf Trygvesøns gt. 1.

Daanis: Asekonsul K. J. Stallenbach, Gelsingör, Hollaendse Mõlle.

Asekonsul A. A. Dreyer, Aarhus, St. Lorb, 7, De Danske Mejeriforeningers Fællesorganisation. EA.

Slowakkia nõuab autonoomiat.

Berlin, 9. märtsil kell 12 p. (Trj.) Praaga saadikutele antud Slowakkia rahvosa- korr seaduse eelõudu ära, mis Slowakkia ja Karpaati-Ruthenia jaoks autonoomiat nõuab. Eelõudu järele peab Slowakkia oma valituse saama peaministriga esotsjas. Eelõudu toetab ka Saksa kristlik erakond. —r.

Inglismaa toetab Bene sõjapõgeneid.

Berlin, 9. märtsil, kell 12 p. (Trj.) Londoni teate järele on Inglise valitsus Denikini ja Brangeli sõjapõgenike toetamiseks 300.000 naelsterlingit välja maksnud. Nende sõjapõgenete ülespidamise peale on Inglismaa üleilide 1.100.000 naelsterl. kulutanud. —r.

Ludwig Jucht ja Wl. Padwa kontsert Berliinis.

Cesti parim kontrabasist mängija Ludwig Jucht, kes läinud aasta algusest saadik Berliinis õpib, on seal hiljuti ühes pianist Padwaga iseseisval kontserdil esinenud, mis, nagu „Berl. Tageblatt“ kontsertide ülevaates näha, tähelepanu on aratanud. Saksa muusikaarvustaja tunnustab osatust, millega Jucht oma hiiglamänguriisk kätisid, kahtleb aga siiski, kas taev enasti ära tabud; seda, mis kontrabasist peal meeldivat saavutatud, mõiks tema arvates kergemal maemaga cello abil kätte saada. Ka Wl. Padwa leiab kui pianist tunnustamist.

Jäälolud merel.

See pool Tallinnat on jäälolud muutumata.

Suuropi juures hulgaline peks liikumise, loevastid ainult jäämurdjate abil mõimalik.

Mujal on loevastid carifutele mõimalik. Riinu juures ühetasane jääford, loevastid sulatud.

Laevataign teated.

Eila tulid sisse: Saksa aurikud „Strasbourg“ ja „Viadra“ Stettinist segakauba ja reisirijatega. Ameerika aurik „Eastern-Cross“ viljaga Danzigist (transiit) ja Rootsi aurik „Asta“ kaertega (transiit).

Täna tulid sisse: Saksa aurik „Siegen“ segakaubaga ja Inglise aurik „Cascowit“ viljaga Inglismaalt (transiit) viimane oli ruumi puudusel ehalgul sunnitud reidile jääma.

Dodatakse täna sadamasse jõudvat: Soome aurik „Bosjeidon“ reisirijate ja segakaubaga, Rootsi aurik „Nord-Telje“ segakaubaga (transiit), Ameerika aurik „Eastern-City“ viljaga (transiit), Inglise aurik „West-Chatala“ Inglismaalt, Saksa aurik „Gustav Salind“ Brantsummaalt ja Rootsi aurik „Loviisa“ Malmõst. M. L. X.

Maafondade liidu nõukogu koosolek

algas täna kell 12 Harju maafonnavalitsuse ruumides. Awas maafonnavalitsuse esimees Sunnõõd. Koosoleku juhatajateks waliti Sunnõõd ja Riimes, sekretärideks Leur ja Awiison. Peale selle ajuti päevakorra läbiarutamisele. Maafondadest on esitajaid ilmunud 18. Koosolek kestab arvatavasti kaks päeva.

Wiljamiiit Wenemaa'e.

Wii tähtaegadets täiel arvul ära antud.

Magu ühistegeliste kaitjutustest kuuleme on kuni 7. märtsini raudteemafjalites laaditud ja Narwa saadetud EA, Cesti seemnevilja ühijuse ja „Estoonia“ poolt 250.000 puuda seemne kaeru ja 470 tuhat puuda 1. jorti seemne otri. Kaerte ja otrade kohta oli lepingus tingimised, et Wenelased seda vilja vastu võtavad, mis kuni 10. märtsini magunitesse on laaditud.

Lepingus on ühistegelised alutused kohustatud ära andma 250 tuhat puuda kaeru ja 330 tuhat puuda otri. Nii on siis võimalik olnud vilja täiel mõõdul ära anda.

Wilja vastuvõtmisel on ainult mõike oja otri ja mõned magunid kaeru vastuvõtmata jäänud.

Kuna kõik wiili, mida kuni 10. märtsini veel Narwa jõudnud ei ole, siis jääb oja vilja arvatavasti üle. Mõimalik, et wenelased ka ülejääva oja ära ostavad. Väbirääkimised selle kohta on käimas.

Muu seas on ühistegelised alutused wenelastele uut lepingu järele ära annud ka 150 tuhat puuda otri, mille kohta tingimised kergemad olid.

Kuifikid olid lepingu järele kohustatud ära andma 1. märtsiks 100 tuhat puuda, anti ära 123 tuhat puuda.

Meriiline tööstusnäitus.

Näituse eelõõbedeks on juba kokkupanud 1.450.000 mk., mis Cesti pank jooksvale armeele sisetamsetud on. Eriist hviwi näituse vastu on märgata mõljamaalaste ringkondis: näitusebüroo saab neilt igapäev kirjalikke järeleparimisi näituse asjus.

Näituse refklaami eest mõljamaal tahavad omalt poolt kohalikud mõlisesitused hoolt kanda.

Refklaam-plakaatide joonistusi on mitmele kunstnikule juba väljaantud; kahjuks ei olla Cesti kunstnikud soovinud nendest töõdest oja mõtta. Näituseplatfide hinnad oleks: kodumaalaste mõljapanekute jaoks 1. ruutmeeter pöranda, laua ehk seinaruumi hoone sees — 800 mk., platsil ehk oma paviljonis 150 mk., iga järgmine ruutmeeter — 100 mk. mõljamaa saaduste mõljapanekutele — hoone sees 1. ruutmeeter 600 mk., mõljaspool 300 mk., iga järgmine ruutmeeter hoone sees 200 mk., mõljaspool 100 mk. Mõlmed firmad, kes kiofke ja paviljone ehitada soovitavad, on endist juba teatanud. Näituseplatfil saab töötama pank, finnitusselts, post telegraaf, telefon jne. Üleilide oleks näitusele üle 40 osakonna.

Kindral Laidoner 3. juurtükiväe polgu an- tiilmeks walitud.

Täna andis 3. juurtükiväe polgu esitus — (polgu ülem kapten Kirshbaum, polgu ohvitseride kogu esimees alamkapten Grauen ja alamkapten Kurg) kindral leitnant Laidonerile sellekohase aadressi ära, kindral Laidoneri kui endise sõjamõõde ülemjuhataja, walimise puhul 3. juurtükiväe polgu valitsemiseks.

Maders on nahaft mõlja töõtatud hõbedase üstusfega kaantel. Peale maalitud on bofifioonide mõlja jõitew potareid.

Epideemiaste arsti loht

on asutatud termidshoiu peavalitsuse juure. Selle koha peale finnitamisteks on siseministrile ette pandud Dr. M ä n n i k, kes Münnheni ülikoolis õppinud, Moskwa ülikooli juures maafonnarsti ehami teinud ja varemalt Suures Jaanis arstina on praktiseerinud.

Ameriilise laulupidu nootide trüffimine

on juba nii kaugel, et korrektuur-poognad Tallinnaste on jõudnud. Kevadets saaduffe noodid kätte, ja laulukoorid võivad siis oma töõdega peale algada.

Teated maafondadest.

Tartust.

Üliõpilaskonna edustuse koosseis.

Välgegi on kaks üliõpilaskonna edustuse koosseisut pidamata jäänud, sest et tarvilist arvu liikmeid kofku ei tulnud, olgugi et päevakorra jebamõrd tähtis küsimus oli, kui üliõpilaskonna põhikirja vastuvõtmine. Viimaks sai ometi koosseisu 8. märtsil ära pidada. Nagu veldub oli päevakorra kordamaks punktiks põhikirja vastuvõtmine, jellega praeguse edustuse pääülesanne. Korporatsioonide edustajate ettepanekul ja poolt hääletusel otustati põhikirja otsekohse samal koosseisul vastu võtta. Selle vastu tekkisid õige ägead vastuväitumised jeltse edustajate poolt, toonitades jeba tähtsust, mis põhikirjal on, nõnda et jeba kergemeelne oleks nii ruttu vastu võtta. Juhiti tähelepanu ka põhikirja komisjoni poolt kofkuseatub kama puudulikkusele, isearanis üliõpilaste ja üliõpilaskonna ja edustuse vahelordi määratvaks punktides. Üliõpilaskond ja praegune edustus on üksteisele täitfa võd-raks jäänud, jellepärast peaks põhikiri määratva kindlad sihtjooned, mille järele mõiks jälle käsitakes edasi töötada. Sellid panid ette põhikirja komisjoni tagasi anda täiendamiseks. Ettepanek võeti vastu. Valiti ka uus põhikirja komisjon: Kuste, Maide, Dinas, Blaas, Grünberg. Kava esitamiseks komisjonile tähtpäeva ei määratud.

Pääle selle valiti revisjoni ja üldmõrgi komisjoni Edustusest lohtunud liimne Koorti asemele Karete, majandustoimkonda pri. Oitop ja Rehrberg, „üliõpilaste“ toimkonda Koorti asemele Erjas.

Ennem oli juba otustatud üliõp. luge-mislauda amada. Tellitvate lehtede ja aja-krjade nimekirja kofkuseadmine oli komisjoni hooldeks jätud, kes nimekirjaga efines. Nimekirja täiendati koosseisul, nõnda et õige juur kogu nii väljamaa kui kodumaa ajalehti ja ajakirja kogu. Augemislava runni loomisest otustati üliõp. valitvuse poole pöörata, et see üliõp. päähoonesse tarvili- fi runne lubaks, jelt et see oleks palju kätte- jaadavamal kohal, kui üliõpilasruuas.

Atadeemiline spordi-klubi.

Üliõpilaste seltsi „Sporti“ peakoosseisul oli jartufusel Eesti akadeemilise spordi-klubi asu- tamise küsimus. Selle nime all tahab praegune üliõp. i. selts „Sport“ edaspidi tegu- tema hakata. Nime muutmiseks andis osalt ka põhjust see asjaolu, et klubi kui ainufene akadeemiline spordi selts saaks riigilt toe- tust.

Atadeemilise spordi-klubi liikmeteks mõi-

wad olla ainult üliõpilased. Ka endised üliõpilased võivad liitned olla, kes on Eesti vabariigi kodanikud. Samuti võivad klubi sportlifest tegevusest osa võtta kefffooli manemate klasside õpila- sed. Uue põhikirja järele läheb klubi ma- randus, nii liikumata kui ka liikuv klubi liikvodeerimise puhul üliõp. Uus põhi- kiri mõeti muudatusteta iihel häälet vastu. —M.

Viina Germani laulufoor.

Viina Germani laulufoor on Tartu- Võru rahufogus registreeritud „Viina Ger- manni laulufelksi“ nime all. Seltsi eesfe- jusse on efimehaks valitud J. Karlson, abiks A. Lõnison, kirjatoimetajaks Reiss, abiks Dukats ja laelohoidjaks M. Uif. Müübjest peale jääb laulufoorisse puutumate asjade hoolitsemine eesfejusse hoolde, kuna senini jeba tegi laulufoori juhataja ise. —M.

Aianduse ja mefanduse kurjus.

Põllutõdoministeerium on Tartu aianduse ja mefanduse seltsile loa annud aianduse ja mefanduse kurjuse pidamiseks Mahil 19. juu- nisi kuni 8. juulini j. a. Peale selle on nime- tatud ministeerium kurjuse korraldamiseks 6000 marka toetust määratud. —M.

Tartu targ 9. märtsil.

Käesoleval nädalal oli mõnebe toidu- ainete juures mõikest hindade alanemist märgata. Nii maffis neljapäeval, 9. märtsil ruffi jahu puud 300—320 mrf., kuna eelmisel nädalal puudast kuni 335 mrf. ta- het. Ruffipüüli puud maffis 400—450 m., niipüüli 350—400 mrf., ülesõela odrajahu puud 250—270 mrf. ja sõelbega odrajahu puud 200 mrf. Kaeru oli wähe mõitu ja puudast taheti 150—170 marka. Walgeid kartulid oli rohkesti ja maff maffis 100—110 mrf. Erneid, ube ja odratangu oli müügil wähe, peasjalitult müüdi neid toobiga. Erne ja tangu toop maffis 15 marka ja oa toop 13 marka.

Viimastel päetvadel on targ-iffa rahva ja toiduainete rikas olnud, jelt puütakse viimase lumeteega weel jeba, mis müüa on, müügilie tuua. Teed on kahati ära tasandatud, kuna lumb weel teedel õige rohkesti on, jellepärast ei sünnita see juuremaid takistusi.

Sõõgituru oli mõid õige wähe näha. nae- lajt küfiti 70—80 mrf., juustu nael maffis 25—50 mrf., kohupiima nael 7—10 mrf., rõõfapiima toop 11 mrf., hapupiima toop 6 mrf., hapukoore toop 100—120 marka. Muna hindade juures oli õige suurt langemist näha,

muna paarijt maffeti 13—20 mrf., kuna mi- neral nädalal munapaar 23 mrf. maffis. Japupajasa toop maffis 7 mrf., kuremarja toop 12 mrf., porgandi ja peedi matt 10—15 mrf., õuna matt 35—50 mrf. ja juufijulgu kümme 12—13 marka. Sibulatoobi hind oli õige kallis, nimelt 40—50 marka.

Lihaturul oli mõikest hindade lan- gemist märgata. Sealija naelajt küfiti 20—25 mrf., peff kaasaarvatud, fingi naelajt 30—35 mrf., ploomiraswa naelajt 28—33 mrf. ja jularaswa naelajt 45—50 marka. Sea jalgade ja pea nael maffis 15 mrf., loomaliha nael 8—14 mrf., hakitud liha nael 14—15 marka. Põrsaliha nael maffis 20—25 marka.

Kalaturul oli kalu wähe, rohkelal armul oli müügilie ilmunud ainult wärsked räimi ja küski. Mõlemate nael maffis 10 marka. Savi nael maffis 12—16 mrf., järje nael 15 mrf., ahweia nael 12—15 marka.

Puuturul oli puud wähe. Koorma eest küfiti kasepuudel 750—900 mrf., kuuse- puudel 650—750 mrf., männapuudel 600 mrf. ja lepapuudel 750 marka. Puufoor- mad olid wäikemad kui harilikult.

Seinaturul oli heinu ja õlgi õige rohkesti. Ristihaina puud maffis 160 mrf., soo heina puud 100 mrf., kaeraõle puud 50—60 marka. Seearanis ruttu osteti ristihai- nad ära. —ell.

Walgamaalt.

Taagepera sanatoorium.

Ei leita direktorit.

Taagepera lofsis asutatava tiifkusehai- gete sanatooriumi jaoks ei ole senini iffa weel direktorit leitud, kirgi jellekohane üles- kütse juba webruari 20. kp. awaldati. Kas ei ole meil küllalt tarwilikkude kogemustega arstijid, wõi ei meelita kindlapalgaline ja mastutuskriias amet spetsialiste — igatahes ähwardab direktori puudus sanatooriumi awamisest takistusi teha.

Sanatooriumi inspektoriks nimetatakse küft end. Tallinna linna terwishoiu oja- fonna asjaajaja Joh. Põstari. Sanatooriumi mastufetaks käesoleval aastal 50 hai- gele ruumi anda, kuna edaspidi loodetakse moodite arwu saja witekümmeni suurendada.

Galastajateks õdedeks uude sanatooriumi on endid juba mitmed üles annud.

Järvamaalt.

Tulumassu asjus.

Rohkel armul jisseantud wastulausefe läbivaatamiseks ja otustamiseks peab Jär-

wa maafonna tulumassu komitee juba mõn- da aega pea iga päem koosolekuid. Peasja- likult on wastulausefe põllupidajate poolt jisseantud wallafomiteede mittetõiglase hja- damise kohta. Osa neist on õigustatud, kuna juur osa ka ainult jellepärast protesteerib, et „kellegil teisel“ wähem maffsta jne. Et terve Järvamaa (ühes Lapa ja Türi alem.) ja Waide linna kohta ainult üks maffjuuas- tond, fiis on tööd komiteel ja maffuametil halju.

Palju takistab maffuameti ja tulumassu komitee töö käiku asjaolu, et walla- ja alemi walitvused, kelle kaudu kütse- ja teatelehed wälja jaadetakse nende kättetoimetamises ja allkirjade tagajiffaatmises küllalt korralikud ei ole.

Järwa maafonnawalitvuse on jelle peale walla- ja alemiwalitvuste tähelepanu juhtinud ja nõudnud, et kütsete kättesaatmist kürelt ja korralikult tuleb toimetada ning et allkirjad kütsete kättesaatmise kohta kõige hiljem jelleks päewaks mastawalc ajutisele peatvad tagafi- jaadatud olema, kui asjad arutujel. Korral- duse mittetäitmise korral lubab maafonna- walitvuse surweabinõusid tarwitada.

1922. a. põllumajanduse tulude hinda- mijeks awaldas hiljutine Järvamaa walla- tegelaste koosolek soovi, alufeks wõtfa põllu- tiinude arwe, headuse järele liigitatult, kuna adrafajandikkude alufeks wõtmine mittetoha- jeks tunnistati. Seinaranis tulud jäeti koha- pealfete komisjonide hinnata.

Põlluhaduse järele jagati maafonna põl- lumaad kolme liiki — Esna ja Roigi wallad — 1. ja 2. liik, Mbu, Umbla, Weinjärwe, Wõhmata ja Kuffema. — 1., 2. ja 3. liik, Miku, Anna, Lehtje, Nõmfüla, Siigwalla, Kapu, Kirna, Käru, Särewere, Wahastu, Einmanni, Wääffa ja Mäo wallad — 2. ja 3. liik. —b—

Sarjumaalt.

Mälestusmõrgi ülesseadmine langenus fõ- buritele Raplas.

Õijas langenus fõburite mälestus-mõrgi ülesseadmiseks Raplas on raamatutega kor- janduse läbi liihifese aja jooftul juba kümned tuhanded margad kofku wõetud. Siljuti on ka wabariigi fiffeminister luba annud, jaani- päeval, 24. juunil 1922. a. jelle heaks näite- müüki toime panna, mis otstarbeks annete korjamiseks ka juba korjamiselehed on wälja antud.

Näitemüügi heaks wõetakse igafugu an- deid tänuga wastu, ka milja, kui feegi jeba anda soowib.

Raamatutega korjandus on häid tagajär- gi annud, mis oletada lafeb, et ka näitemüü- gi heaks korjandus ja ka näitemüüki ife hästi korda läheb.

Thomas Alwa Edison 75-aastane.

On inimesi, kes oma tegevusega kaju toowad mitte ükfi sellele rahwale, kusi nad wõrjunud, waid kogu inimkonnale aastata- dade jooftul.

Nis niifugustest inimtüüpideft on juur leidja Thomas Alwa Edison, kes webruari kuul käesolewal aastal pühitfes oma 75-aas- tasi jünnipäewa.

Wist üheftti inimesest ei ole tema eluajal juustatud nii palju muinasjutte ja legende kui Edisonilt. Kuid tema eluloos on lõepoo- lest wäga palju algupärast ja kummalist, peaaegu romantilist.

Thomas Alwa Edison sündis 10. weebr. 1847 ühes Ameerika wälkelinnas, kus ta ifal oli wäike wilja kauplus. Wanemad olid kehmad inimesed ja elafid jeldririiumis. 10-aastafelt tegi Thomas juba keemilist kat- seid. Kui jeldririium oli ifearanis niiste, laadeti poisf pöönigule, ja seal istus ta fiis ning notis oma 200 pabeli kallal, milledes ta hoidis keemilist aineid. Jga pabeli peale oli kirjutatud „kõhwa“ jels, et neid feegi ei pua- taks. Koolis tunnistas õpetaja ta täiesti andetuks ja rumalaks poisiks, jellepärast lahkus ta pärast kolmekuulist õppimist sellest asutusest, et edasi õppida oma ema juures, kes oli ife ka õpetajanna. Peab ütleva, et ema ei kahelnud mitte filmapikugi oma poja wäljapaistvate waimuannete juures, ja sele- tas oma waateid selle küsimuse kohta ka õpe- toijale wäga temperamentlikul wiifil.

Juba 12-aastafelt pidi poisif ife omale leiba teenima, jelt et ifa äri suurt tulu ei annud. Thomas hakkas ajalehti müüma raudtee rongis reifijatele. Samuti müüis ta puuwilja.

Kri läks jebamõrd hästi, et wäike mees mõis juba wärsti „ettewõtja“ oia märgida.

Ka palgas omale poisid, kes tema asemel ajalehti laiali kandfid. Jfe istus ta woa- wagunis ajalehtede tagawara juures, tegi katseid ja luges raamatuid. (Raamatu lugemine on nimelt katsetööde kõrwal üks tema tähtsam kirj.) Kui lord tal pabelifene fofforiga, mida ta tarwitas katsete juures, maha kukkus ja põlema läks, aeti õudne ajalehe kaupmees kogu kardetatwa „krempli- ga“ rongilt minema.

Kuid jee sünnuus ei kohutanud Edisoni fugugi. Ka läks telegrafikontorisfe teenima. Kuigi tal puudus teoreetiline ettemalmistus, jai temast mitte ainult õige ofawam telegraaf- i ametnik, waid ka iilitähis leidja telegra- feerimise alal. Kawakindlate katsete najal pani ta põhja duplex- ja quaduplex- telegra- feerimise süsteemile, mille abil jai wõtma- likuks kabe ja ifegi nelja telegrammi faat- mine ühe traadi kaudu samal ajal, ilma et telegrammid üksteist segafid.

Thomas Edison oli 17 aastat wana, kui ta ülesleidis telegraferimise katlit-süsteemi, ja 22 aastat, kui ta konstrueeris automaat- telegraafi, mille abil mõis edasi faata ka kõige kaugemasfe punkt kuni 3000 sõna minutis.

Kuidas Edison kol ajal töötas, jelleft faame ettefugutufe lugedes tema sõbra Wache- lori kirjeldust, milles juustatakse, kuidas Edison pingutas oma jõudu jels, et leida keemilist wobeliftu kiirtelegraafi-paberi pre- pareerimiseks.

„Iihel õhtul juhtusin ma juure, kui Edison istus keemiliste ainete ja keemiasu- tuliste raamatute huniku juures, mis oli meetri kõrgune, jelt ta oli ühe raamatu lah- tistelt teise otfa kuhjanud. Raamatud olid tellitud New Yorkist, Londonist ja Pariifist selleks, et neid õõd kui päewa uurida. Toitu wõttis ta sama laua juures ja magas omas leentoolis.

Nädala jooftul olid tal kõif raamatud

läbi joritud ja sealt juur hulk wäljarõtteid tehtud, üle 2000 katse nende wormelite järe- le toime pandud ja fiis walmistatud lahu, mis wastas tema soowidele, mille abil mõis faata 250-penikoormapikkufe traadi kaudu 200 sõna minutis.“

Peale telegraafi oli Edison huwitatud ka telefoni wäljajuunemiseft. Tema teraw pill leidis üles mikrofooni, mis on tänapäew weel olemas igas telefonis ja mille abil saigi telefon tarwitatawaks. Terwe rida uusi lei- dust aitamud telefoni täendada. 30. aug. 1879. a. pandi Saratoga linnas toime efime- mene amafit täiesti kordaläänud kaugekõne- katse, ja 30. oktoobril samal aastal nägi Edison efimeft elektrilampi põlemas omaf laboratooriumis. Mõikseid eeltõid oli aga jelleks waja!

Muult jels, et faada kohast ainet elektri- lambi kullilõngaks, pidi Edison kõige mitme- fugufemaid olluseid jõestuda lastma, kuni ta wiimaks leidis, et kõige otstarbekohasem aine on fiin fõeturud bambusku. Kirjan- duse kaudu aga jai temale teatavaks, et on olemas mitte wähem kui 1200 mitmefugust haubufijeltfi. Wajawittmata faatis ta inime- sed Sumatra, Jawa ja Sawanna faartele ning Amazoni jõele ja lastis omale faata igat forti bambusi puud. 600 bambufijeltfi katfus ta wäfimata hoollega järele ja leidis lõpüks, et kolm neist on kohased ja küllalt mastupidamad elektrilambi kullilõngade wal- mistamiseks. Elektrilambi peale on ta wõt- nud mitte wähem kui 169 patenti. Üldse on Edison leidja, kes on wõtnud Ameerikas kõige juuremal arwul patenti.

1868. kuni 1900. aastani andis ta 1300 leidust üles. 900 peale neist anti patendid.

Kuni oma 70-jünnipäewani on ta üles annud enam kui 2000 leidust. On wälja arwatud, et tal läbifegi iga 11 päewa kohta üks patent tuli wõtfa.

Üks Edisoni kuuasgefetest kaastõõlistest,

kelleft päriti järele jeba ja teift juure leidja wiifidest ja harjunud kommetest harilikus elus, andis wäga tabawa wastufe: „Nee on ühes sõnas kofkuseõetud: t õ õ. See on tema elu, tema harjunud komne, tema kirj, mille kõrwal ei ole enam midagi muud tema jaoks olemas.“ Sellepärast on ka arufaa- daw, kui Edison ife wastab iihel teadete- korjajale: „Normaal tööpäew festab mul kella 6. hommikul kuni keffööni. Kefföö ja f. 6. wahel loen ma, magan ma.

Meie ei tarwiffe rohkem magada, kui kolm — neli tundi. Sarjunud kombe — magada kuus kuni seitse tundi — olemas fa- nuud efimimefelt, kellel ei olnud kullifilku walgustust ja kes jellepärast pidi tegevuseft loobuma nii pea, kui läks pimedaks. Et ta midagi teha ei wõinud, magas ta.

Kui Edison ei oleks loonud midagi peale elektri lambi, ka fiis oleks pidanud tema päralt olema efimene koht elektrotehnika panteoonis. Kuid nagu juba mainitud, olid mitte wähem tähtfad ka tema tööd tele- foni alal.

Edisoi teeneid üles arwata — tähendaks kirjutatada elektrotehnika ajalugu.

Kui see juur leidja oli igafuguste teo- riate põhimõttelik waenlane, fiiski tekkis tema puhhteoreetiliste kaalumiste ja mõtlemiste tagajärjena riift, mille abil mõis kinni pidada räägituid häält ja üldse mitmefuguseid toone. Wpuraadi nimi on nagu teada — fonograaf. Samuti on kinetoskoop, praeguse kinomato- graafi eelkäija, tema looming.

Edison on iffa olnud leidja leiduste eneste päraft, aga mitte mingifugufe ainelife tulu päraft. Ühe ebaõnnestunud leiduse ku- lude katmifeks läks kogu ta warandus, aga jee faatufelõõf ei suutnud teda fugugi heidu- tada. Uuesti asus ta tööle, nagu ei oleks ju- tunud midagi ifearalist.

Oma leidmistegemuses näeb ta abindu inimkonnale ilufamat tulewifku walmistada

Estoonia teater

Raupäewal, 11. märtsil
Sina kullsa
Geni M'abela
 tantsub.
 Estoonia operi orkestriga
 Oslawa:

1. Fueta
2. Relwatants.
3. Beljagaritants
4. Kuujumalanna.
5. Darovi.

2. Siami jumalus.
7. Noheline paabulind.
8. Mas kttants.
9. Sedutintants.

Estawa muudatus wõimalik.
 Alguis kell pool 8 õhtul.
 Pääsetõhed 50-350 m. eelmüügil teatri kasfas.

Pühapäewal, 12. märtsil
„Rigoletto“

Giuseppe Verdi oper 4 waat.
 Alguis kell pool 8 p. l.

„Mängu võrgu“

Kjo-laja jant 3 mürgelisa Lont
 Impetoweni ja Carl Matherni
 järele kohalikkudes oludesse
 lohenbanud Willi Mallikas.
 Alguis kell 1/2 õhtul.
 843

Draamateater

Pühapäewal, 12. märtsil
Eastoosenduse
 Wiimast loeda
„Sepp röömsmeel“
 Max Mülleri muinasjut lastele 5 pildis.
 Alguis kell 8 õhtul.

Zule ja werega.

U. Lammanni näidend
Mobira sõja päiwilt
 6 pildis.
 Alguis kell 8 õhtul.
 Pääsetõhede eelmüügil iga päew
 kella 11-1 e. l. ja 5-8 õhtul.
 Draamateatri kasfas.
 846

Estoonia kontsertsaal

Pühapäewal, 12. märtsil
 Estoonia simfooni. orkester

**28-as Rahwa-
 kontsert**

Jutatab H. Kull
 Solist hra A. Wiitol (bass).
 Alguis kell pool 8 õhtul.
 844

Dr. Artur Tamm

Siis- ja suguhäigused.
 Bastuudimine
 igapäew kella 4-4/6 pl.
 Jeani tänawal nr. 6, krt. 3.
 (Krediit panga majas).
 Rõnetraat 14-13.
 689

**Klaasi- ja tule-
 kinnitus.**

Majade, ariide, talude ja ruu-
 mide wahetallitus.

Rohakunlamine

igafugu teenistuse alal.

Õpetus kirjutusmasinaal.

Tõlled ja kirjad igas teeles.

Zul. Rühle

Pentoris, Wona tung 6/2.
 Rõnetr. 14-25.
 780

**Tallinna Krediit-panga
 aktsionääride**

peakoosolek

peetakse ära 6. aprillil 1922 a. kell 7 p. l.
 panga ruumes, G. Karja tän. nr. 23.

Päewakord:

1. Koosoleku juhataja walimine.
2. 1921 a. aruande kinnitamine.
3. 1921 a. puhtalasu jaotamine.
4. 1922 a. eelarwe kinnitamine.
5. Walimised põhikirja järele.
6. Põhikapitaali suurendamise küsimus.
7. Osakondade küsimus.
8. Mitmesuguste läbirääkimised.

Märkus 1. Hääleõigust koosolekul wõiwad tarwitada ainult need aktsionäärid, kelle nime peale aktsiad pangaraamatutes mitte hiljem, kui 7 päewa enne koosolekut sisse on kirjutatud (põhil. § 58).

Märkus 2. Koosolekult puuduja aktsionäär wõib oma hääleõigust teisele hääleõiguslisele aktsionäärile edasi anda. Kõigused hääleandmise wõlkirjad antakse kirja kujul, mis juhatusle vähemalt kolm päewa enne koosolekut tuleb ära anda (põhil. § 59).

Märkus 3. Peakoosolek on otsejuhtumiline, kui temast vähemalt 1/3 panga põhikapitaali omanikud ehk nende wõlilika osa wõtawad. Päewakorda pkt. 6 otustamisel on vähemalt poole aja põhikapitaali omanikkude koosolemine tarwilik (põhil. § 63).

Märkus 4. Kõik peakoosolekul arutusele wõetawad küsimused pannakse juhatusle laudu ette, kuna nõulogu nad enne läbi waatab. Ettepanekud tulewad vähemalt 14 päewa enne koosolekut sisse anda (põhil. § 67).

Suhatus.

550

Metsaoksjon.

Enampakkumisel müüakse 17. märtsil s. a. kell 12 Harjumaal konna metsailema kantsleis, G. Koojitrantzi uulits nr. 12, allpool näidatud metsamaterjalid järgmistes üfustes, arvul ja algushindadega:

Reawa metskonnas.

- 1) Järwalandi metsast 306 palki, umbes 5173,5 kantjalga, algushind 67256 marka, laugus 12 wersta Reawa jaamast.
- 2) Alo-Nõmme metsast 53 palki, umbes 648 kantjalga, algushind 8424 marka, laugus 6 wersta Hermeti jaamast.
- 3) Turu metsast 9 kantjälba koorimata paberipuid, algushind 27000 mrl., laugus 7 wersta Lauri jaamast.
- 4) Rumbi metsast 100 palki, umbes 1250 kantjalga, algushind 15000 mrl., laugus 8 wersta Lauri jaamast.
- 5) Põlvere metsast 270 palki, umbes 3300 kantjalga, algushind 36800 marka, laugus 12 wersta Lauri jaamast.

Lauri jaama wäljaweetud:

- 6) 221/2 kantjälba kooritud paberipuid, algushind 121688 marka;
- 7) 120 tikupalku, umbes 260 kantjalga, algushind 7800 marka.
- 8) 550 kuusepalki, umbes 6100 kantjalga, algushind 152.500 marka.

Sutlema metskonnast.

- 9) Kuila-Sääde metsast 247 palki, umbes 2957 kantjalga, algushind 36968 marka, laugus 17 wersta Riisipere jaamast.
- 10) Suuremännu metsast 113 palki, umbes 1265 kantjalga, algushind 15813 marka, laugus 17 wersta Riisipere jaamast.
- 11) Riisipere jaama wäljaweetud 5 metsajälba, 7"-pikkusi, kooritud paberipuid, algushind 30.000 marka.

Wihterpalu metskonnas.

Wihterpalu mereranda wäljaweetud:
 12) 419 palki, umbes 5387 kantjalga, algushind 107740 marka.
 13) 62,66 kantjälba männu küttepuid, algushind 187.980 marka.
 Pakkumised wõiwad olla kinnised ja fuusjonalsed. Ühes pakumisega tuleb osawõtjatel 10 protsenti pakutawa üfufe algushinnast ajutise oksonikomisjonile sisse maksta. Rõhemaid teateid saab Harju maakonna- ja kohalikkudest metsailematelt.

Metsade Peawalitsus.

840

Minu meester. ja naister.

tantsufuursus

algab 14. märtsil kõige uuemate tantsubega.
 Olawõhjad wõiwad endid illes anda Hospidali tän.
 nr. 2-a. Rõnet. 6-8 3. Tantsuõp. U. Rõmann.
 839

Teadaanne.

Rõtteainete Reskomitee Liikwid. Komm.
 annab sellega teada, et 22. märtsil s. a. kell 12 päewal komitee ruumides (Meripuieste 15) antakse wälja fuusjonalsel wõhempakkumisel Arutula raba

ehitusetööd.

1) kaks elumaja, 2) saun ja 3) puurtoew.

Rõhemaid andmeid tõbbe üle saab komitee ehitushüroost. Sissemaks pakumise juures iga maja pealt 20.000 marka, sauna ja puurkaewu pealt a 8.000 mrl. Jõrelpakkumine tarwiduse korral toimetatakse 25. märtsil kell 12 päewal sealjamas.
 848

Kõil Tallinna linna piirides asuwate

liikumata waranduste omanikud

ehk nende asemikud on lohusatud linnawõlilogu fuudusliku määruise põhjal 14. detsembrist 1921. a. andma linna hindamise jaoskonnale mitte hiljem kui 1. aprilliks 1922. a. linnawalituse poolt kinnitatud wormi järgi teadaande lehti tähendatud waranduse koostõisu ja sissetuleku üle, illesandes sissetulekut ja wäärtus 1-se märtsi 1922. a. hinna järgi.

Teadaandelehti antakse wälja ja wõetakse mastu kohalikkudes politsei jaoskonda des, wäljaarwatud abi-jaoskonnad, 13. märtsist kuni 1. aprillini 1922. a. kella 9-2. Tallinnas, 10. märtsil 1922. Nr. 272.
 Linnapea U. Uesfon.
 841 Sekretäär R. Müntõ.

Weski.

müüa Kergu alewis.
 Adr.: Ule Kergu J. Johanson.
 828

Obawalt müüa mitmed kewade

palitud

hind 2500 ja kallimad. Ouna
 tän. 11, krt. 2. 840

Res jaadab

100 tarmitatud postmarki, saab 20 piltpostlaarti. 450 margi eest saate 100 postlaarti, 850 eest 200 laarti, 2000 eest 500 laarti, 5000 eest 1300 laarti.
 R. Walowuori. Uuskaupunki.
 845 Soome.

Sõhclpanu!

Müüa wõga odawalt saali ja tammepuust sõõgõtoa sisseleaded, riidelapid, naister. ja meester. kirjutuslauad, raamatulapid, puuwoobid, kaulafaja wõip, marmorplatega pesulaud, pildid, pseglib, klaasasjad ja muud maja kraami. Müüa Kõpli tän. nr. 12 l. 1, kella 1-3. 847

Raha tott

Ühes isikutunnistusega ära kaotatud. Leida Kauliku nime peale. Müüa leibjast palutakse isikutunnistust ainult ära saata, raha waewatafuks omale pidades. Hollandi tän. 3, krt. 13.
 851

Kaardi süsteemi

sisseleaded
 on saadawal 836

Philipp Schaefer'i äris

Tallinn, Harju tän. 21.
 Rõnetr. 12-12.
 Paberi-, kirjutuse- ja joonistusematerjaali kauplus.